

Grant Thornton

Прехранбена индустрија
„ВИТАМИНКА“ А.Д.
Бр. 05 - 634/2
Прилеп, 28.05 2018 год.

Посебни финансиски извештаи и
Извештај на независниот ревизор

Витаминка а.д., Прилеп

31 декември 2017 година

Содржина

	Страна
Извештај на независниот ревизор	1
Извештај за финансиската состојба	3
Извештај за сеопфатната добивка	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон посебните финансиски извештаи	7
Прилози	

Извештај на независниот ревизор

До Раководството и Акционерите на
Витаминка а.д., Прилеп

Grant Thornton DOO
1000 Skopje
Sv Kiril i Metodij 52 б - 1/20
Macedonia

T +389 2 3214 700
F +389 2 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

Извештај за посебните финансиски извештаи

Извршивме ревизија на придржните посебни финансиски извештаи на Витаминка а.д., Прилеп (“Аруштвото”), составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2017 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 40.

Одговорност на Раководството за посебните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие посебни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на посебни финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие посебни финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали посебните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во посебните финансиски извештаи. Избраниите процедури зависат од процената на ревизорот, и истите вклучуваат процена на ризиците од материјално погрешно прикажување во посебните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на посебните финансиски извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на посебните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека, посебните финансиски извештаи ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Витиминка а.д., Прилеп на ден 31 декември 2017 година, како и резултатот од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2017 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски информации објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2017, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски информации објавени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2017, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со информациите објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2017.

Скопје,
14 март 2018 година

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Управител
Марјан Андонов

Овластен ревизор
Марјан Андонов

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Оаборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

Извештај за финансиската состојба

	Бел.	31 декември 2017 000 МКД	31 декември 2016 000 МКД
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	780,742	723,763
Нематеријални средства	6	234	577
Вложувања во подружници	8	109,716	55,664
Финансиски средства расположливи за продажба	9	17,047	16,036
Финансиски побарувања	10	-	17,413
		907,739	813,453
Тековни средства			
Залихи	11	221,391	250,779
Побарувања од купувачи и останати побарувања	12	326,675	341,782
Побарувања за данок од добивка		773	5,679
Парични средства и еквиваленти	13	57,511	16,965
		606,350	615,205
Вкупно средства		1,514,089	1,428,658
Капитал и обврски			
Капитал	14		
Акционерски капитал		245,639	248,090
Резерви		231,244	218,201
Акумулирани добивки		443,751	428,973
		920,634	895,264
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици	15	250,832	160,363
		250,832	160,363
Тековни обврски			
Позајмици	15	74,895	91,970
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	16	267,728	280,433
Обврска за данок на добивка		-	628
		342,623	373,031
Вкупно обврски		593,455	533,394
Вкупно капитал и обврски		1,514,089	1,428,658

Овие посебни финансиски извештаи се одобрени од Одборот на директори на Друштвото на ден 13 март 2018 година и се потпишани во негово име од:

Г-дин Симон Наумоски,
Претседател на Одбор на директори

Придружните белешки се поставен дел на овие посебни финансиски извештаи

Г-дин Иван Стрезоски
Финансиски Директор

Извештај за сеопфатната добивка

	Бел.	Година што завршува на 31 декември 2017 000 МКД	31 декември 2016 000 МКД
Приходи од продажба	17	1,559,325	1,559,076
Останати деловни приходи	18	43,727	42,353
Набавна вредност на продадени стоки		(11,708)	(14,279)
Материјали, енергија и резервни делови	19	(989,752)	(1,017,380)
Трошоци за користи на вработените	20	(255,746)	(253,429)
Амортизација и депрецијација	5, 6	(74,188)	(114,957)
Останати деловни трошоци	21	(198,463)	(201,806)
Промени на залихите на готови производи	11	(24,092)	30,335
Добивка од оперативно работење		49,103	29,913
Финансиски приходи	22	5,865	1,662
Финансиски расходи	22	(16,572)	(11,295)
Финансиски (расходи), нето		(10,707)	(9,633)
Добивка пред оданочување		38,396	20,280
Данок на добивка	23	(5,534)	(2,196)
Нето добивка за годината		32,862	18,084
Останата сеопфатна добивка за годината:			
Промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба	9,14	(622)	3,312
Вкупна сеопфатна добивка за годината		32,240	21,396
Заработка по акција	24		
- Основна и разводната (Денари по акција)		432	236

Извештај за промените во капиталот

	Акционер- ски капитал	Резерви	Акум. добивки	000 МКД Вкупно
На 01 јануари 2017 година	248,090	218,201	428,973	895,264
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Распоред на акумулирани добивки (Бел.14)	-	18,084	(18,084)	-
Откупени сопствени акции (Бел.14)	(2,451)	(4,419)	-	(6,870)
<i>Вкупно трансакции со сопствениците</i>	<i>(2,451)</i>	<i>13,665</i>	<i>(18,084)</i>	<i>(6,870)</i>
Добивка за годината	-	-	32,862	32,862
Останата сеопфатна добивка (Бел.9,14)	-	(622)	-	(622)
Вкупна сеопфатна добивка	-	(622)	32,862	32,240
На 31 декември 2017 година	245,639	231,244	443,751	920,634
На 01 јануари 2016 година	248,771	175,933	467,576	892,280
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Распоред на акумулирани добивки (Бел.14)	-	40,056	(40,056)	-
Откупени сопствени акции (Бел.14)	(681)	(1,100)	-	(1,781)
Објавени дивиденди (Бел.14)	-	-	(16,631)	(16,631)
<i>Вкупно трансакции со сопствениците</i>	<i>(681)</i>	<i>38,956</i>	<i>(56,687)</i>	<i>(18,412)</i>
Добивка за годината	-	-	18,084	18,084
Останата сеопфатна добивка (Бел.9,14)	-	3,312	-	3,312
Вкупна сеопфатна добивка	-	3,312	18,084	21,396
На 31 декември 2016 година	248,090	218,201	428,973	895,264

Посебни финансиски извештаи
31 декември 2017

Извештај за паричните текови

	Бел.	Година што завршува на 31 дек.	
		2017	2016
		000 МКД	000 МКД
Добивка пред оданочување		38.396	20,280
Усогласување за:			
Депрецијација и амортизација	5, 6	74,188	114,957
Приходи од отпис на обврски и работи од добавувачи	18	(18,891)	(15,821)
Приходи од продажба на недв.постројки и опрема	18	(4,198)	(2,304)
Приходи од дивиденди	18	(720)	(735)
(Вишоци) / кусоци и отпис на залихи по попис, нето	18,21	(30)	851
Приход од ослободување на резерв.на побарувања	18	(230)	(8,256)
Приходи од добиени грatis производи и рекл.материјал	18	(13,226)	(3,558)
Добивка од продажба на хартии од вредност	18	(1,571)	-
Нето сег.вред.на продадени недвиг.постројки и опрема	21	44	-
Загуби од оштетување и отпис на побарувања	21	1,545	628
Приходи од камати	22	(495)	(1)
Расходи по камати	22	10,824	9,318
Добивка пред промени во оперативниот капитал		85,636	115,359
Промени во оперативниот капитал:			
Залихи		42,644	(8,663)
Побарувања од купувачи и останати побарувања		13,792	17,578
Девизни средства за акредитиви	13	1,411	22,869
Обврски кон добавувачи и останати обврски		6,285	72,596
		149,768	219,739
(Платени) камати		(10,824)	(9,318)
(Платен) данок од добивка		(1,256)	(4,886)
		137,688	205,535
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(130,753)	(201,643)
Приливи од продажба на недвиж.постројки и опрема		4,198	2,304
Набавка на нематеријални средства		(115)	(248)
Вложувања во подружници		(30,852)	-
Вложувања во хартии од вредност		(3,185)	-
Прилив од продажба на акции		3,123	-
Приливи од дивиденди		720	735
Дадени позајмици, нето		(5,787)	(5,442)
Приливи по камати		495	1
		(162,156)	(204,293)
Финансиски активности			
Приливи / (Отплата на) позајмици		73,394	(16,413)
Исплатени дивиденди и награди на членови на УО		(99)	(16,631)
Откупени сопствени акции		(6,870)	(1,781)
		66,425	(34,825)
Нето промени кај паричните средства и еквиваленти		41,957	(33,583)
Парични средства и еквиваленти на почетокот		15,554	49,137
Парични средства и еквиваленти на крајот	13	57,511	15,554

Белешки кон посебните финансиски извештаи

1 Општи информации

Прехрамбена индустрија Витаминка АД Прилеп (во понатамошниот текст Друштвото) е Акционерско друштво регистрирано во Република Македонија. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул.Леце Котески бр.23. Основна дејност на Друштвото опфаќа производство и продажба на стоки за широка потрошувачка од прехрамбената индустрија.

Просечниот број на вработени во Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2017 година изнесува 612 лица (2016: 653 лица).

Друштвото го претставува мнозинството на Групацијата Витаминка а.д., Прилеп и подружниците. Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2017 и 2016, подружниците учествуваат со помалку од 5% во вкупните приходи и вкупната актива на Групацијата.

Друштвото е Матично Друштво – основач и единствен сопственик на следниве правни субјекти:

- Вибро ДОО, Прилеп,
- Викарди ДООЕЛ, Битола
- Ведрина 2 ДОО, Белград, и
- Витаминка ЕООД, Софија

Повеќе детали се објавени во Белешката 8 во продолжение на овие посебни финансиски извештаи.

Акциите на Друштвото се котирани на редовниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност.

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие посебни финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/2004... 61/2016) и Правилникот за водење сметководство ("Службен весник на РМ" бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Основа за подготовка (продолжува)**

Посебните финансиски извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално описаны во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ прифатени и објавени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за посебните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи претставуваат посебни финансиски извештаи на Матичното Друштво и не ги вклучуваат финансиските извештаи на неговите подружници. Вложувањето на Матичното Друштво во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

Друштвото ја води сметководствената евиденција и подготвува финансиски извештаи во локалната валута – Македонски Денар (МКД или Денар) која претставува функционална и презентацијска валута.

Посебните финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2017 и 2016 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено. Онаму каде што е неопходно направени се прилагодувања во презентацијата на споредбените податоци со цел истата да одговара на презентацијата на тековните податоци.

2.2 Известување по сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

2.3 Странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се исказани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се исказани во Македонски Денари (“Денари”) по средниот курс на Народна Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2017	31 декември 2016
1 USD	51.2722 Денари	58.3258 Денари
1 EUR	61.4907 Денари	61.4812 Денари
1 GBP	69.3087 Денари	71.8071 Денари
1 CNY	52.5472 Денари	57.2504 Денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради оштетување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Цената на чинење на средствата, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога трошокот на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува правопропорционално, со цел, да се распределат набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	20-25 години
Погонска опрема	5-10 години
Останата опрема и моторни возила	2-5 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на известување. Кога евидентираниот износ на средствот е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отгнувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Разликите се вклучени во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настапуваат.

2.5 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Друштвото, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од оштетување.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настапување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизираат користејќи правопропорционална метода во текот на период од пет години.

2.6 Оштетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства со дефиниран век на употреба се проверуваат за постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на услови укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребената вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отгнување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа неможно, за целата група на средства која генерира готовина.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.7 Вложувања во подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вложувањето на Друштвото во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

2.8 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целите за набавка на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргувanje. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргувanje доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2017 и 2016 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2017 и 2016 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или лантерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отгги вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивки / загуби во периодот кога настапуваат. Приходите од дивиденди се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесуваат. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во добивки/загуби како финансиски приходи. Приходи од дивидени од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Депризнање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски средства (продолжува)

Оштетувањето на финансиските средства

a. Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за оштетување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изврната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Друштвото може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

b. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во подточка (a). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби.

2.9 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

2.10 Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализацијоната вредност. Нето реализацијоната вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за завршување, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

2.11 Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување.

Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и позајмици според нивните оригинални услови на плаќања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за оштетување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на извршната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби со признавање на резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отписаните износи се признава како тековна добивка.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.12 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

2.13 Капитал, резерви и акумулирани добивки

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани како намалување (нето од данокот), на приливите од емисијата.

(в) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони, задолжителни резерви и резерви од реинвестирана добивка се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на материјалните средства и финансиските средства расположливи за продажба, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираниите добивки врз основа на законска регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото. Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

(д) Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.14 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Друштвото на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавнавредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведниот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски обврски (продолжува)

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу претставната (намалена за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.15 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подгответи за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивки или загубите во периодот во кој настанале.

2.16 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Наем (продолжува)

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопропорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Друштвото како закуподавач

Најмод каде Друштвото како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во Извештајот за финансиската состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемници. Непредвидените наемници се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемници се признаваат како одложен приход.

2.17 Тековен и одложен данок на добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, корегирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2017 и 2016 година Друштвото нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

2.18 Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Надомести за вработени (продолжува)

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден согласно законската регулатива. Друштвото не пресмета и не евидентира резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.19 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се исказани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се исплаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

2.20 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.21 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Признавање на приходите и расходите (продолжува)

Приходи од продажба на производи

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на правопропорционална основа во текот на наем периодот. Непредвидените наемнини, доколку ги има, се признаваат како интегрален дел од вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задочнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.22 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото е евидентирана како обврска во финансиските извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Друштвото.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.23 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во посебните финансиски извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во посебните финансиски извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна процена на износот на загубата.

2.24 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде единиот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Друштвото со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

2.25 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Друштвото доколку корисникот или договорната страна на финансискиот инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Друштвото има воспоставени политики, за да се осигура дека продажбата на стоки и услуги е извршена на корисници со соодветна кредитна историја, односно Друштвото има воспоставени политики според кои кредитibilitетот на секој дилер и клиент со поголеми нарачки е анализиран пред потпишување на договорот, додека малопродажбата целосно е однапред планирана.

Ќај Друштвото не постои материјално значајна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустриски и географски региони.

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на Извештајот за финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2017 000 МКД	2016 000 МКД
Класи на фин. средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства расположливи за продажба		
Хартии од вредност и удели во капиталот	17,047	16,036
Кредити и побарувања		
Финансиски побарувања	-	17,413
Побарувања од купувачи, нето	286,146	285,844
Парични средства и еквиваленти	57,511	16,965
	343,657	320,222
	360,704	336,258

**Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)**

3.3 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираниите готовински текови на финансиските обврски.

	Тековни				Нетековни
		До 1 година	1 до 2 години	2 до 5 години	
31 декември 2017		000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД
Обврски кон добавувачи	227,454	-	-	-	-
Позајмици со камата	74,895	47,910	129,128	73,794	
	302,349	47,910	129,128	73,794	

31 декември 2016

Обврски кон добавувачи	233,926	-	-	-
Позајмици со камата	91,970	77,877	82,486	-
	325,896	77,877	82,486	-

3.4 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи (000 МКД):

	2017	2016
Средства		
ЕУР	264,464	253,266
УСД	4	256
	264,468	253,522
Обврски		
ЕУР	311,653	285,859
УСД	179	4,901
ГБП	-	-
ЦХФ	-	32
	311,832	290,792

Анализа на сензитивноста на странски валути

	Нето износ	% на промена на курсот	Ефект врз финансискиот резултат	
			2017	2016
ЕУР	(47,189)	1%	(472)	(326)
УСД	(175)	5%	(9)	(232)
ГБП	-	1%	-	-
ЦХФ	-	1%	-	-

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД. Негативен износ погоре означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако Денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД. При намалување на вредноста на Денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата погоре (во илјади Денари).

Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Друштвото е изложено на ефектите на флукутациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и паричните текови. Раководството на Друштвото е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Постои значителна концентрација на позајмици со камата од локални финансиски институции на денот на известување. Флукутациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат неповолен ефект врз успешноста во финансирањето на Друштвото. Во исто време, Друштвото нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

	2017	2016
Финансиски средства		
<i>Некаматоносни</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	17,047	16,036
Финансиски побарувања	-	17,413
Побарувања од купувачи, нето	286,146	285,844
Парични средства и еквиваленти	118	1,458
	<u>303,311</u>	<u>320,751</u>
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Парични средства и еквиваленти	57,393	15,507
	<u>360,704</u>	<u>336,258</u>

Финансиски обврски*Некаматоносни*

Обврски кон добавувачи	227,454	233,926
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Позајмици со камата	325,727	252,333
	<u>553,181</u>	<u>486,259</u>

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

	2017
Со променлива каматна стапка	Нето износ (268,334)
<i>2% -2%</i>	
	(5,337)
	5,337
	2016
Со променлива каматна стапка	Нето износ (236,826)
	2% -2%
	(4,736)
	4,736

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издааде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Ризик при управување со капитал (продолжува)

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски, кои ги вклучуваат позајмиците обелоденети во Белешка 15, парични средства и еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, законски резерви и акумулирана добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа како однос на нето обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по кредити се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2017	2016
Позајмици со камата	325,727	252,333
Парични средства и еквиваленти	(57,511)	(16,965)
Нето обврски	268,216	235,368
Капитал	920,634	895,264
	29%	26%

3.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмиренда под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Процена на објективна вредност (продолжува)

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

31 декември 2017

Ниво 1 Ниво 2 Ниво 3 Вкупно

Средства

Финансиски средства расположливи за продажба

16,395 - 652 17,047

31 декември 2016

Ниво 1 Ниво 2 Ниво 3 Вкупно

Средства

Финансиски средства расположливи за продажба

15,384 - 652 16,036

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни и странски правни субјекти.

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност
Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2017	2016	2017	2016
Средства				
Финансиски побарувања		- 17,413	-	17,413
Побарувања од купувачи, нето	286,146	285,844	286,146	285,844
Парични средства и еквиваленти	57,511	16,965	57,511	16,965
Вкупни средства	343,657	320,222	343,657	320,222
Обврски				
Обврски кон добавувачи	227,454	233,926	227,454	233,926
Позајмици со камата	325,727	252,333	325,727	252,333
Вкупни обврски	553,181	486,259	553,181	486,259

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Објективната вредност на обврските кон добавувачите и останатите обврски е приближна на евидентираната вредност. Објективната вредност на позајмените со варијабилна каматна стапка е приближна на евидентираната вредност поради прилагодувањата на каматните стапки и специфични финансиски обврски кон пазарните каматни стапки за слични инструменти.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, описани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придржните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да одстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на процена на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При процена на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, процената се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошват, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2017 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5 и 6.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализацијоната вредност. При процената на нето реализацијоната вредност ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и градежни објекти	Опрема и останати средства	Аванси и инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2016	632,689	948,720	15,834	1,597,243
Набавки	55,248	156,883	(10,488)	201,643
Продажби	-	(6,829)	-	(6,829)
На 31 декември 2016 / 01 јануари 2017	687,937	1,098,774	5,346	1,792,057
Набавки	4,863	98,621	27,269	130,753
Продажби	-	(12,248)	-	(12,248)
На 31 декември 2017	692,800	1,185,147	32,615	1,910,562
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2016	216,112	744,429	-	960,541
Продажби	-	(6,829)	-	(6,829)
Депрецијација за годината	24,591	89,991	-	114,582
На 31 декември 2016 / 01 јануари 2017	240,703	827,591	-	1,068,294
Продажби	-	(12,204)	-	(12,204)
Рекласификација	(135)	135	-	-
Депрецијација за годината	26,464	47,266	-	73,730
На 31 декември 2017	267,032	862,788	-	1,129,820
Нето евидентирана вредност				
На 31 декември 2016	447,234	271,183	5,346	723,763
На 31 декември 2017	425,768	322,359	32,615	780,742

Продажба на недвижности, постројки и опрема

Во текот на 2017 година Друштвото продаде опрема, со неамортизирана вредност од 44 илјади Денари (Бел.21), за износ од 4,198 илјади Денари (2016: целосно амортизирана опрема за износ од 2,304 илјади Денари) (Бел.18).

Инвестиции во тек

На 31 декември 2017 и 2016 година, авансите за, и инвестициите во тек се состојат од:

	2017	2016
Вложувања во градежни објекти	19,416	2,109
Вложувања во опрема	13,199	3,237
	32,615	5,346

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2017 дел од недвижностите, постројките и опремата кој се состои од хали, магацини, деловен простор и опрема, чија проценета вредност е утврдена на износ од 19,500,000 Евра односно 1,199,250 илјади Денари (2016: 9,500,000 ЕУР (денарска противвредност од 585,150 илјади Денари) е ставен под залог за одобрениите кредити од финансиските институции (види Белешка 15 и 25).

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер	Набавна вредност	Акумул. амортизација	Нето вредност
На 01 јануари 2016	2,602	(1,898)	704
Набавки	248	-	248
Амортизација за годината	-	(375)	(375)
На 31 декември 2016	2,850	(2,273)	577
На 01 јануари 2017	2,850	(2,273)	577
Набавки	115	-	115
Амортизација за годината	-	(458)	(458)
На 31 декември 2017	2,965	(2,731)	234

7 Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Кредити и побарувања	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2017			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Хартии од вредност и удели во капиталот	-	17,047	17,047
Финансиски побарувања	-	-	-
Побарувања од купувачи, нето	286,146	-	286,146
Парични средства и еквиваленти	57,511	-	57,511
	343,657	17,047	360,704
		Ост. Фин. Обв.по аморт.наб.вр.	
Обврски според Извештајот за финансиската состојба			Вкупно
Позајмици		325,727	325,727
Обврски кон добавувачи		227,454	227,454
		553,181	553,181
	Кредити и побарувања	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2016			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Хартии од вредност и удели во капиталот	-	16,036	16,036
Финансиски побарувања	17,413	-	17,413
Побарувања од купувачи, нето	285,844	-	285,844
Парични средства и еквиваленти	16,965	-	16,965
	320,222	16,036	336,258
		Ост. Фин. Обв.по аморт.наб.вр.	
Обврски според Извештајот за финансиската состојба			Вкупно
Позајмици		252,333	252,333
Обврски кон добавувачи		233,926	233,926
		486,259	486,259

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

8	Вложувања во подружници	% од учест.	Земја на основање	31 декември 2017	31 декември 2016
	Вибро ДОО Прилеп	100%	Македонија	3,010	3,010
	Ведрина 2 ДОО Белград	100%	Србија	31,161	309
	Витаминка ЕООД Софија	100%	Бугарија	3	3
	Викарди ДОО Битола	100%	Македонија	75,542	52,342
				109,716	55,664

Движењето на сметката на вложувања во подружници за 2017 и 2016 година е како што следи:

	2017	2016
На 01 јануари	55,664	50,887
Зголем.на влог со конверзија на позајмици – Викарди (Бел.10)	23,200	4,777
Зголемување на влог во парични средства – Ведрина 2	30,852	-
На 31 декември	109,716	55,664

9	Финансиски средства расположливи за продажба	2017	2016
	Вложувања во хартии од вредност во домашни правни субјекти		
-	Котирани	16,395	15,384
-	Некотирани	652	652
		17,047	16,036

Движењето на сметката на овие вложувања во текот на 2017 и 2016 година е како што следи:

	2017	2016
На 01 јануари	16,036	12,724
Вложувања во ХВ во текот на годината	3,185	-
Продажба на ХВ во текот на годината	(1,552)	-
Промени во обј.вред.преку останата сеопфатна добивка (Бел.14)	(622)	3,312
На 31 декември	17,047	16,036

10	Финансиски побарувања	2017	2016
	Долгорочни позајмици на поврзани друштва - Викарди Доо Битола		
01 јануари	17,413	16,748	
Одобрени позајмици во текот на годината	6,110	5,442	
Наплатени позајмици во текот на годината	(323)	-	
Конверзија на позајмици во влог (Бел.8)	(23,200)	(4,777)	
31 декември	-	17,413	

11	Залихи	2017	2016
	Материјали	102,919	108,189
	Ситен инвентар и резервни делови	71,553	71,857
	Готови производи	44,917	69,009
	Трговски стоки	2,002	1,724
		221,391	250,779

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

12 Побарувања од купувачи и останати побарувања	2017	2016
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	79,393	71,912
Странски купувачи	213,982	221,070
	293,375	292,982
Намалено за: резервирања за оштетувања	(7,229)	(7,138)
	286,146	285,844
Останати тековни побарувања		
Аванси на добавувачи	14,233	26,788
Побарувања за ДДВ	18,516	19,240
Однапред платени трошоци	6,651	8,538
Побарувања од вработени	1,129	1,255
Останати побарувања	-	117
	40,529	55,938
	326,675	341,782

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата

Салдото на побарувањата од купувачите на датумот на известување може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

31 декември 2017	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	126,280	159,866	7,229	293,375
Исправка на вредност	-	-	(7,229)	(7,229)
Нето евидентирана вредност	126,280	159,866	-	286,146
 31 декември 2016				
Набавна вредност	96,169	189,675	7,138	292,982
Исправка на вредност	-	-	(7,138)	(7,138)
Нето евидентирана вредност	96,169	189,675	-	285,844

Старосната структура на доспеаните, неоштетени побарувања на датумите на известување е како што следи:

	2017	2016
Од 1 - 3 месеци	78,830	112,821
Од 3 - 6 месеци	61,067	30,338
Од 6 - 12 месеци	17,324	30,635
Над 1 година	2,645	15,881
	159,866	189,675

Резервирање поради оштетување

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на побарувања од купувачи во текот на 2017 и 2016 година е како што следи:

	2017	2016
На 01 јануари	7,138	15,394
Тековен расход од оштетување (Белешка 21)	921	-
Приход од ослободување на резервација (Белешка 18)	(230)	(8,256)
Отпис на резервација за потполно оштет. побарувања	(600)	-
На 31 декември	7,229	7,138

Во текот на 2017 година, Друштвото отпиша, непосредно на товар на тековните расходи, целосно иенаплатливи побарувања во износ од 624 илјади Денари (2016: 628 илјади Денари) (Белешка 21).

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

13 Парични средства и еквиваленти

	2017	2016
Девизни сметки кај домашни банки	50,486	12,676
Денарски сметки кај домашни банки	6,907	2,831
Готовина во благајна	118	47
Вклучено во пар.средства и еквивал. во Извештајот за паричниот тек	57,511	15,554
Дев.сред.во домашни банки наменети за плаќање на акредитиви	-	1,411
	57,511	16,965

14 Капитал

Акционерски капитал

На 31 декември 2017 и 2016 година регистрираниот акционерски капитал на Друштвото изнесува 248,771 илјади Денари. Истиот е поделен на 76,720 запишани и во целост платени обични акции со номинална вредност од 52.78 Евра по акција. Структурата на акционерскиот капитал на датумите на известување е како што следи:

	2017	2016
Симон Наумоски	29.86%	29.52%
Сашо Наумоски	7.12%	7.03%
Кирил Божиновски	6.12%	6.05%
Стеван Игнатовски	6.06%	5.99%
Марика Наумоска	5.28%	5.22%
Наташа Стојковска	5.18%	5.12%
Останати	40.39%	41.07%
	100.00%	100.00%

Промените во акционерскиот капитал во текот на 2017 и 2016 година се како што следи:

	<i>Број на акции</i>		<i>Износ (во 000 мкд)</i>			
	Во оптек	Сопствени	Вкупно	Во оптек	Сопствени	Вкупно
01 јануари 2016	76,720	-	76,720	248,771	-	248,771
Зголемување на номинал.вредност	(210)	210	(681)	681	-	-
31 декември 2016	76,510	210	76,720	248,090	681	248,771
01 јануари 2017	76,510	210	76,720	248,090	681	248,771
Откуп на сопствени акции	(755)	755	-	(2,451)	2,451	-
31 декември 2017	75,755	965	76,720	245,639	3,132	248,771

Резерви

	Ревалор. резерви	Задолжителни резерви	Резерви за сопств.акции	Вкупно
01 јануари 2016	2,803	166,979	6,151	175,933
Распред.на акумулирани добивки	-	40,056	-	40,056
Откуп на сопствени акции	-	-	(1,100)	(1,100)
Ефект од вред.на вложув. (Бел.9)	3,312	-	-	3,312
31 дек.2016 / 01 јануари 2017	6,115	207,035	5,051	218,201
Распред.на акумулирани добивки	-	18,084	-	18,084
Откуп на сопствени акции	-	-	(4,419)	(4,419)
Ефект од вред.на вложув. (Бел.9)	(622)	-	-	(622)
31 декември 2017	5,493	225,119	632	231,244

Дивиденди

Во текот на 2017 година Друштвото не објави дивиденди (2016: 16,631 илјади Денари, вклучително и даноци во износ од 1,109 илјади Денари).

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

15 Позајмици

	2017	2016
Долгорочни позајмици со камата и обв.по фин.наем		
Европска банка за обнова и развој (ЕБОР)		
- 6,000,000 ЕУР со варијабилна к.ст.	261,355	230,554
Про Кредит Банка, Скопје	40,138	-
Вкупно долгорочни позајмици	301,493	230,554
Намалено за: тековна доспеаност	(50,661)	(70,191)
Долгорочен дел	250,832	160,363

Краткорочни позајмици со камата и обв.по фин.наем

	2017	2016
Комерцијална банка во вкупен износ од 30,000 илјади денари		
Шпаркасе банка во вкупен износ од 30,000 илјади денари	24,100	16,708
Обврски по кредитни картички со варијабилна каматна стапка	-	5,000
Вкупно краткорочни позајмици	134	71
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата	24,234	21,779
Краткорочни позајмици и тековно доспев.на долгор.поз,	50,661	70,191
Се вкупно позајмици и фин.наем	74,895	91,970
	325,727	252,333

Прегледот на доспевањето на обврските по позајмици и финансиски наеми е презентиран во Белешката 3.3. Одобрениите позајмици со камата се обезбедени со дел од недвижностите на Аруштвото (види исто Белешки 5.1 и 25).

16 Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2017	2016
Добавувачи		
Домашни добавувачи	176,977	173,688
Странски добавувачи	50,477	60,238
	227,454	233,926
Останати тековни обврски		
Обврски за дополнително одобрени работи и супер работи	14,683	21,547
Плати, персонален данок и придонеси од плати	23,075	20,995
Обврски за дивиденди	507	606
Обврски за оперативен лизинг	172	172
Останати обврски	1,837	3,187
	40,274	46,507
	267,728	280,433

17 Приходи од продажба

	2017	2016
Продажба на домашен пазар		
	794,632	841,601
Продажба на странски пазари:		
Балкан	693,172	656,555
Европа	39,471	44,004
Канада и САД	12,442	11,958
Австралија	2,502	3,074
Близки исток	16,857	1,243
Останати	249	641
	764,693	717,475
	1,559,325	1,559,076

Горните податоци се прикажани во нето износи, намалени за одобрениите работи на купувачите во вкупен износ од 136,093 илјади денари (2016: 125,140 илјади денари).

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

18 Останати деловни приходи

	2017	2016
Добиени работи од добавувачи	11,176	12,362
Приход од ослободување на резервација (Бел.12)	230	8,256
Приходи од рекламен материјал	9,601	6,323
Приходи од добиени грatis производи	3,625	3,558
Приходи од отпис на обврски	7,715	3,459
Приходи од наплатени штети	1,330	2,559
Приходи од продажба на недвиж, постројки и опрема (Бел. 5)	4,198	2,304
Добавка од продажба на ХВ (Бел.9)	1,571	-
Приходи од дивиденди	720	735
Вишоци по попис	1,128	385
Останати приходи	2,433	2,412
	43,727	42,353

19 Материјали, енергија и резервни делови

	2017	2016
Потрошени сировини и материјали	942,855	944,652
Енергија	45,511	43,088
Резервни делови	1,386	29,640
	989,752	1,017,380

20 Трошоци за користи на вработените

	2017	2016
Бруто плати	236,990	234,092
Останати со закон утврдени надоместоци	18,756	19,337
	255,746	253,429

Останатите задолжителни надоместоци спрема вработените се однесуваат главно на надоместоците за регреси за годишен одмор, отпремнини при пензионирање, разни видови помош и сл.

21 Останати деловни трошоци

	2017	2016
Промоција, пропаганда, реклами и презентација	75,966	84,247
Останати услуги	23,440	25,863
Транспортни услуги	28,776	25,443
Услуги	16,155	14,931
Трошоци за одржување	14,175	13,328
Трошоци за службени патувања	13,124	11,105
Премии за осигурување	10,323	9,032
Банкарски трошоци на платниот промет	3,037	4,002
Наемници	2,763	2,094
Надворешни услуги за изработка на производи	1,438	1,360
Отпис на залиха	1,098	1,236
Трошоци за саеми	1,456	509
Загуби поради оштетување и отпис на кратк.побарувања (Бел.12)	1,545	628
Неотписана вредност на продадени основни средства (Бел. 5)	44	-
Останати расходи	5,123	8,028
	198,463	201,806

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

22 Финансиски приходи и расходи

	2017	2016
Приходи		
Приходи од камати	495	1
Позитивни курсни разлики	5,370	1,661
	5,865	1,662
Расходи		
Расходи по камати	(10,824)	(9,318)
Негативни курсни разлики	(5,748)	(1,977)
	(16,572)	(11,295)
Финансиски (расходи), нето	(10,707)	(9,633)

23 Данок на добивка

Усогласувањето на вкупниот данок на добивка според Извештајот за сеопфатната добивка за 2017 и 2016 е како што следи:

	2017	2016
Добивка пред оданочување	38,396	20,280
Усогласување за:		
Неодбитни трошоци за даночни цели	35,031	49,987
Даночен кредит за реинвестирана добивка	(18,084)	(40,055)
Даночен кредит за наплатени претходно отпишани побарувања	-	(8,256)
Основа за оданочување	55,343	21,956
Тековен данок на добивка по стапка од 10%	5,534	2,196
Ефективна даночна стапка	14.41%	10.83%

24 Заработкачка по акција

Заработкачката по акција (основна и разводната) е пресметана по пат на деление на добивката која припаѓа на имателите на обични акции, со пондерирали просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2017	2016
Добивка за имателите на обични акции	32,862	18,084
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	75,983	76,667
Заработкачка по акција – основна и развод. (МКД по акција)	432	236

25 Неизвесни и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2017, нема судски постапки покренати против Аруштвото (2016: нема). На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Аруштвото редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековните судски спорови.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Неизвесни и превземени обврски (продолжува)

Заложени средства

Во продолжение е прегледот на заложените средства дадени како обезбедување за позајмените средства со камата од финансиските институции, со состојба на 31 декември 2017 година (види исто Белешки 5.1 и 15).

Опис на имотот	Основ за издавање	Вид на хипотека	Примател	Износ ЕУР '000 МКД
Фабрика 1				
1. Објект со погони и магацини за готов производ и репроматеријали - 19479/1 - 10	Анекс бр.3 на договор за хипотека-кп 19479/1 со ОДУ бр. 250/14 од 25.10.2014	Недвиже н имот	ЕБРД	9,500,000 584,250
2. Управна зграда - 19479/2-1				
3. Управна зграда - 19479/1-1	Анекс бр.1 кон договор за залог хипотека - кп 19479/1 со ОДУ 511/17 од 16.06.2017	Недвиже н имот	Про-Кредит Банка	3,500,000 215,250
4. Објект Млин - погони и канцеларии - 19479/1-3				
5. Магацин за сировина 19479/1-11				
Фабрика 2				
Хала 2 - објект со погони, магацини	Анекс на договор за хипотека - кп 1909 со ОДУ бр.250/14 од 27.12.2014	Недвиже н имот	ЕБРД	3,000,000 184,500
Представништво Скопје				
Магацин 1 - КП 5340/30 К. Вода	Анекс бр.1 кон договор за залог хипотека	Недвиже н имот	Про-Кредит Банка	3,500,000 215,250
Магацин 2 - КП 5340/30 К. Вода				
Дел.простор КП 5340/30 К. Вода				
				19,500,000 1,199,250

Издадени гаранции

Во продолжение е прегледот на издадените гаранции од страна на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 година:

Банка - издавач	Во корист на	Износ ЕУР	МКД
Комерцијална Банка АД Скопје	ЈП Железници - Инфраструктура	-	70,000
		-	70,000

Финансиски договорни обврски

Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- а. Показател на задолженост, помалку од 0.6
- б. Показател на тековен коефициент, повисоко од 1.2
- ц. Добавка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата повисоко од 3.0
- д. Показател на покриеност на долг, повисок од 1.4

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

	2017	2016
а. Показател на задолженост	0.25	0.22
б. Показател на тековен коефициент	1.62	2.18
ц. Добавка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата	3.80	3.18
д. Показател на покриеност на долг	1.82	1.43

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
 (Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Неизвесни и превземени обврски (продолжува)

Даночни обврски

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да произлезат дополнителни даноци и трошоци. Врз основа на проценката на Раководството на денот на овие посебни финансиски извештаи не постојат услови за дополнителни потенцијални обврски по тој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во посебните финансиски извештаи.

26 Известување по сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент - производство и продажба на прехрамбени производи. Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Македонија и на странски пазари (Белешка 17).

27 Трансакции со поврзани субјекти

Подружници

Трансакциите со подружниците се извршени во согласност со тековните пазарни услови, цени и каматни стапки. Следната табела ги прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2017 и 2016 година.

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
2017				
Вибро ДОО Прилеп	-	-	-	-
Витаминка БГ	6,737	16	37,723	2,628
Ведрина 2 ДОО Белград	53,754	-	76,100	-
Викарди ДОО Битола	-	-	-	-
Клучен раководен кадар	106	-	-	37,368
2016				
Вибро ДОО Прилеп	-	-	-	-
Витаминка БГ	5,845	77	26,791	1,974
Ведрина 2 ДОО Белград	58,683	-	57,665	360
Викарди ДОО Битола	17,413	-	-	-
Клучен раководен кадар	104	58	-	40,371
Клучен раководен кадар				
			2017	2016
Краткорочни надоместоци			37,368	40,371
Побарувања			106	104
Обврски			-	58

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

28 Настани по периодот на известување

По 31 декември 2017 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие посебни финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на посебните финансиски извештаи. Следниве настани се материјално значајни за објавување во овие посебни финансиски извештаи:

- На 15 февруари 2018 година, Друштвото, во својство на купувач пристапи кон склучување на договори со Комерцијална Банка АД Скопје, како продавач за купување на недвижен имот, подвижни ствари и права од индустриска сопственост, лоцирани во Штип, кои претходно и припаѓаа на фабриката за масло Брилијант Штип. Вкупната проценета вредност на зделката изнесува 7.3 милиони Евра, во денарска противвредност. Целта на оваа инвестиција е долгорочно обезбедување сировинска база за производните потреби на Друштвото, како и зачувување на лидерската позиција на Друштвото во прехранбената индустрија во Република Македонија. Последователно, Собранието на Акционери на Друштвото, на седницата одржана на 14 март 2018 година донесе Одлука за потврдување на Одлуката на Одборот на Директори за одобрување на голема зделка – склучување на договор за купопродажба на недвижен имот и подвижни ствари, како и пренос на права од индустриска сопственост, во сопственост на Банката, во вкупна вредност од 7.3 милион Евра.
- На 16 февруари 2018 година Одборот на Директори на Друштвото донесе одлука за склучување на Анекс договор за рамковен лимит на износ од 3.5 милиони Евра, како и склучување договор за долгочен заем како дел од договорот за рамковен лимит од Про Кредит Банка АД Скопје во износ од 2 милиони Евра. Заемот ќе се искористи за уплата на учество во Комерцијална Банка АД Скопје за купување на погоренаведениот имот, подвижни ствари и права на индустриска сопственост, во сопственост на Комерцијална Банка АД Скопје. За горенаведеното задолжување Друштвото ќе даде обезбедување со хипотека на имот (недвижен имот и опрема) лоцирани во седиштето на Друштвото во Прилеп.
- На 21 февруари 2018 година Друштвото и Про Кредит Банка АД Скопје склучија Анекс 1 за измена и дополнување на договорот за рамковен лимит со што Банката му одобрува на Друштвото рамковен лимит во вкупен износ од 3.5 милиони Евра во времетраење до 30 јуни 2037 година. Последователно, Собранието на Акционери на Друштвото, на седницата одржана на 14 март 2018 година донесе Одлука за потврдување на Одлуката на Одборот на Директори за одобрување на голема зделка – склучување на Анекс на договор со Про Кредит Банка АД Скопје за рамковен лимит на износ од 3.5 милиони Евра, како и склучување Договор за задолжување со долгочен заем како дел од Договорот за рамковен лимит во износ од 2 милион Евра.

Белешки кон посебните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Настани по периодот на известување (продолжува)

- Собранието на Акционери на Друштвото, на седницата од 14 март 2018 година, врз основа на писменото известување на Одборот на Директори за голема зделка, донесе Одлука за одобрување на голема зделка – задолжување на Друштвото со долготочен заем од Комерцијална Банка АД Скопје во износ од 5.3 милиони Евра, за финансирање на купувањето на недвижен имот, опрема и права од индустриска сопственост (објаснети погоре), како и задолжување со рамковен риволвинг лимит врз основа на договорен залог во НЛБ Банка на износ од 3 милиони Евра за тековно финансирање на Друштвото, со рок на отплата од 15 години, вклучувајќи грејс период од 3 години

Прилози

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршила на
31 декември 2017

ЕМБС: 04015215

Целосно име: Прехранбена индустрија ВИТАМИНКА АД Прилеп

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2017

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	- - АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	907.740.488,00			796.040.809,00
2	- - I.НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	233.963,00			577.294,00
8	- - Останати нематеријални средства	233.963,00			577.294,00
9	- - II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	779.998.788,00			723.018.813,00
10	- - Недвижности (011+012)	425.023.866,00			446.624.822,00
11	- - Земјиште	31.959.502,00			31.959.502,00
12	- - Градежни објекти	393.064.364,00			414.665.320,00
13	- - Постројки и опрема	322.360.197,00			271.049.068,00
18	- - Материјални средства во подготвока	32.614.725,00			5.344.923,00
20	- - III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	744.362,00			744.362,00
21	- - IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	126.763.375,00			71.700.340,00
22	- - Вложувања во подружници	110.368.762,00			56.316.363,00
26	- - Вложувања во долгочочни хартии од вредност (027+028+029)	16.394.613,00			15.383.977,00
28	- - Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	10.929.711,00			15.383.977,00
29	- - Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	5.464.902,00			
36	- - Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	599.701.151,00			624.079.644,00
37	- - I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	221.392.036,00			250.778.968,00
38	- - Залихи на сировини и материјали	102.919.343,00			108.189.948,00
39	- - Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	71.553.594,00			71.856.589,00
41	- - Залихи на готови производи	44.916.079,00			69.008.526,00
42	- - Залихи на трговски стоки	2.003.020,00			1.723.905,00
45	- - III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	320.797.214,00			356.335.731,00
46	- - Побарувања од поврзани друштва				17.412.605,00
47	- - Побарувања од купувачи	286.146.112,00			285.843.227,00
48	- - Побарувања за дадени аванси на добавувачи	14.233.274,00			26.905.272,00
49	- - Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	19.288.797,00			24.919.406,00
50	- - Побарувања од вработените	1.129.031,00			1.255.221,00
59	- - V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	57.511.901,00			16.964.945,00
60	- - Парични средства	57.511.901,00			16.964.945,00
62	- - VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ	6.651.088,00			8.537.608,00

И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)			
63	- - ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	1.514.092.727,00	1.428.658.061,00
64	- - В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	145.154.028,00	146.479.830,00
65	- - ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067- 068-069+070+071+075-076+077-078)	920.634.369,00	895.263.715,00
66	- - I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	248.770.560,00	248.770.560,00
68	- - III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	8.650.287,00	1.780.669,00
70	- - V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	5.492.787,00	6.114.827,00
71	- - VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	231.270.160,00	213.185.984,00
72	- - Законски резерви	111.515.873,00	111.515.872,00
73	- - Статутарни резерви	22.810.518,00	22.810.518,00
74	- - Останати резерви	96.943.769,00	78.859.594,00
75	- - VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	410.888.838,00	410.888.838,00
77	- - IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	32.862.311,00	18.084.175,00
81	- - Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	578.660.948,00	510.808.182,00
85	- - II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	250.832.038,00	160.363.463,00
90	- - Обврски по заеми и кредити	250.832.038,00	160.363.463,00
95	- - IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	327.828.910,00	350.444.719,00
97	- - Обврски спрема добавувачи	227.454.150,00	233.926.255,00
99	- - Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	7.401.263,00	6.693.189,00
100	- - Обврски кон вработените	15.674.880,00	14.301.444,00
101	- - Тековни даночни обврски	395.709,00	627.922,00
104	- - Обврски по заеми и кредити	74.894.552,00	91.969.782,00
106	- - Обврски по основ на учество во резултатот	507.025,00	605.895,00
108	- - Останати краткорочни обврски	1.501.331,00	2.320.232,00
109	- - V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	14.797.410,00	22.586.164,00
111	- - ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1.514.092.727,00	1.428.658.061,00
112	- - В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	145.154.028,00	146.479.830,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	- - I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	1.738.425.209,00			1.728.545.038,00
202	- - Приходи од продажба	1.696.066.619,00			1.686.725.676,00
203	- - Останати приходи	42.358.590,00			41.819.362,00
204	- - Залихи на готови производи и недовршено производство на почетокот на годината	68.971.978,00			38.645.078,00
205	- - Залихи на готови производи и недовршено производство на крајот на годината	44.434.801,00			68.971.978,00
207	- - II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	1.665.503.866,00			1.729.695.422,00
208	- - Трошоци за сировини и други материјали	989.306.066,00			1.017.380.024,00
209	- - Набавна вредност на продадените стоки	11.708.327,00			14.278.932,00
211	- - Услуги со карактер на материјални трошоци	114.629.655,00			111.745.517,00
212	- - Останати трошоци од работењето	65.360.193,00			77.239.329,00
213	- - Трошоци за вработени (214+215+216+217) .	270.704.129,00			266.408.523,00
214	- - Плати и надоместоци на плата (нето)	161.480.230,00			159.550.469,00
215	- - Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	12.020.648,00			11.845.106,00

216	- - Придонеси од задолжително социјално осигурување	63.488.787,00	62.696.256,00
217	- - Останати трошоци за вработените	33.714.464,00	32.316.692,00
218	- - Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	74.188.206,00	114.957.310,00
220	- - Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	2.643.307,00	1.864.260,00
222	- - Останати расходи од работењето	136.963.983,00	125.821.527,00
223	- - III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	6.584.977,00	2.397.901,00
229	- - Приходи од вложувања во неповрзани друштва	719.802,00	735.443,00
230	- - Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	494.780,00	1.268,00
231	- - Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	5.370.395,00	1.661.190,00
234	- - IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	16.572.509,00	11.294.682,00
239	- - Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	10.824.167,00	9.317.693,00
240	- - Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	5.748.342,00	1.976.989,00
246	- - Добивка од редовното работење (201+223+244)- (204-205+207+234+245)	38.396.634,00	20.279.735,00
250	- - Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	38.396.634,00	20.279.735,00
252	- - Данок на добивка	5.534.323,00	2.195.560,00
255	- - НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250- 252+253-254)	32.862.311,00	18.084.175,00
257	- - Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	612,00	614,00
258	- - Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00	12,00
269	- - Добивка за годината	32.862.311,00	18.084.175,00
271	- - Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)		3.311.956,00
272	- - Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)	764.824,00	
275	- - Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба		3.311.956,00
276	- - Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	764.824,00	
286	- - Нето останата сеопфатна добивка (271-285)		3.311.956,00
287	- - Нето останата сеопфатна загуби (285-271) или (272+285)	764.824,00	
288	- - Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	32.097.487,00	21.396.131,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
625	- - Земјишта	31.959.502,00			31.959.502,00
668	- - Трговски кредити и аванси дадени на трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	81.820.953,00			73.505.545,00
671	- - Останати побарувања од трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	2.814.636,00			4.356.510,00
672	- - Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ,	19.500.701,00			24.919.406,00

	ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирали од буџет		
673	- - Останати побарувања од физички лица , трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	1.129.030,00	1.255.221,00
684	- - Трговски кредити и аванси од трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	260.408.856,00	173.656.729,00
686	- - Трговски кредити и аванси од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	15.000,00	26.250,00
687	- - Останати обврски кон трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	1.329.595,00	2.153.330,00
688	- - Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирали од буџет	7.401.263,00	7.321.111,00
689	- - Останати обврски кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	16.181.905,00	14.907.338,00
690	- - Приходи од продажба на стоки(< или = АОП 202 од БУ)	1.695.601.364,00	1.686.725.675,00
706	- - Приходи од премии, субвенции, дотации и донацији (< или = АОП 203 од БУ)	1.329.526,00	2.558.517,00
710	- - Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	7.715.172,00	3.459.293,00
712	- - Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	2.013.738,00	10.510.205,00
717	- - Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	913.475.064,00	944.604.776,00
718	- - Огрев, гориво и мазива(< или = АОП 208 од БУ)	22.677.143,00	20.160.207,00
720	- - Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	1.121.988,00	1.278.341,00
723	- - Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	8.871.404,00	10.107.173,00
724	- - Вода (< или = АОП 208 од БУ)	2.550.028,00	2.405.710,00
725	- - Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	23.024.946,00	23.126.136,00
727	- - Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	1.385.854,00	919.580,00
729	- - Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	25.711.264,00	22.356.723,00
731	- - ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	3.065.820,00	3.086.070,00
734	- - Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	1.438.499,00	1.360.453,00
735	- - Наемници за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	361.717,00	244.236,00
753	- - Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	7.212.532,00	6.830.426,00
759	- - Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	4.533.312,00	11.187.950,00
760	- - Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	10.322.264,00	9.031.610,00
761	- - Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	3.122.224,00	4.054.801,00
765	- - Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	21.466.148,00	27.357.110,00
771	- - Просечен број на вработени врз основа на	612,00	614,00

состојбата на крајот на месецот

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2072	- 10.82 - Производство на какао, чоколади и кондиторски производи	1.745.010.186,00			

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2017

Прехранбена индустрија
„ВИТАМИНКА“ А.Д.
Бр. 02-344/13
Прилог 13-03 2018 год.

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА П.И., „ВИТАМИНКА“ АД ПРИЛЕП
ВО ПЕРИОДОТ 01.01.2017 - 31.12.2017 ГОДИНА**

Содржина:

1. Основни податоци за друштвото
2. Управување со финансиски ризик
3. Инвестиции
4. Дивиденда
5. Финансирање
6. Големи зделки
7. Односи со поврзани субјекти
8. Акционерски капитал
9. Надоместоци на раководството
10. Финансиски извештаи и финансиски показатели
11. Трудова статистика
12. Корпоративно управување
13. Осврт кон состојбите во Друштвото, од Претседателот на О.Д.

1. Основни податоци за друштвото

П.И. „Витаминка“ а.д. Прилеп, е основана во 1956 година со Решение - рег.бр. 9/56, на тогашниот Окружен Стопански суд во Битола, како фабрика за производство на црвена пипер. Во текот на годините друштвото активно вложува во развојни проекти, значително го проширува сопствениот производен асортиман и бележи континуиран раст. Со Решение бр. 1485/98 од 20.10.1998 год. во Основниот суд Битола како регистарски суд е спроведена судска регистрација на „Витаминка“ како акционерско друштво, а во насока на усогласување со Законот за трговските друштва.

Со примената на законските прописи (Законот за централниот регистар и др. прописи) податоците за П.И. „Витаминка“ а.д. Прилеп, од трговскиот регистар кој се водеше во Основниот суд во Битола, пренесени се во Централниот регистар на Р.М.

Основните податоци за друштвото се следните:

- Единствен матичен број (ЕМБС): 4015215,
- Единствен даночен број (ЕДБ): 4021991116887,
- Целосен назив на субјектот на упис: Прехранбена индустрија „Витаминка“ а.д.

Прилеп,

- Седиште: ул. „Леце Котески“ бр. 23 - Прилеп,
- Вид на правното лице: 05.5 Акционерско друштво,
- Големина на деловниот субјект: Голем,
- Одговорност во правниот промет: За обврските створени во правниот промет со трети лица, друштвото одговара со сите свои средства,
- Датум на првична регистрација: 20.10.1998 год.,
- Траење: Неограничено.
- Основна главнина:
 - Основачки влог МКД: 248.770.775,00
 - Основачки влог EUR: 4.049.000,00
- Број на акции: 76.720
- Број на акционери на 31.12.2017 година: 242

Во 2017 год. резервиран општествен капитал не постои.

Во 2017 год. бројот на акциите изнесува 76.720. Сите акции се обични со право на еден глас. Номиналната вредност на поединечна акција изнесува 52,78 Евра.

Основната дејност на П.И. „Витаминка“ а.д. Прилеп согласно НКД е: Производство на какао, чоколади и кондиторски производи, шифра: 10.82. Друштвото во Централниот регистар на Република Македонија има регистрирано и општа клаузула за бизнис.

2. Управување со финансиски ризик

2.1. Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Одборот на директори врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

2.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Друштвото доколку корисникот или договорната страна на финансискиот инструмент не успее да ги исполнi своите договорни обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Друштвото има воспоставени политики, за да се осигура дека продажбата на стоки и услуги е извршена на корисници со соодветна кредитна историја, односно Друштвото има воспоставени политики според кои кредитоспособността на секој дилер и клиент со поголеми нарачки е анализиран пред потпишување на договорот, додека малопродажбата целосно е однапред планирана.

Ќај Друштвото не постои материјално значајна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и географски региони.

2.3. Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексibilни извори на средства преку расположливи кредитни линии. Изворите на финансиски средства како дополнителни извори за обртен капитал за секојдневната работа на друштвото и од сопствените извори на такви средства (од остварената годишна добивка и од издвоените средства од амортизацијата), континуирано се намалуваат.

2.4. Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Друштвото е изложено на ефектите на флуктуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и паричните текови. Раководството на Друштвото е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Постои значителна концентрација на позајмици со камата од локални финансиски институции на денот на известување. Флуктуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат неповолен ефект врз успешноста во финансирањето на Друштвото. Во исто време, Друштвото нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

2.5. Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

3. Инвестиции

Во 2017 година беа направени инвестиции во износ од 128.940.270,00 денари, што во споредба со 2016 година претставува намалување од 11,2 %. Овие инвестиции се ангажирани преку земени долгорочни кредити од банки и со користење на сопствени извори, остварениот позитивен финансиски резултат и годишната амортизација.

ИНВЕСТИЦИИ			
	2016 г	2017 г	Раст / Пад
	МКД	МКД	%
Градежни објекти	59.357.340,00	28.299.487,00	-52,32
Опрема	74.388.924,00	81.744.286,00	9,89
Транспортни средства	7.899.614,00	16.847.254,00	53,11
Останата опрема	1.690.082,00	2.049.180,00	17,52
ВКУПНО	143.335.959,00	128.940.207,00	-11,2

4. Дивиденда

Друштвото на редовното годишно собрание на акционери одржано на 15.06.2017 година не донесе одлука за исплата на дивиденда од работењето во 2016 година. Остварената добивка по оданочување беше распределена во резервен фонд за инвестиции.

5. Финансирање

Преглед на обврски по долготочни кредити по доспелост:

	2017	2016
Долгорочни позајмици со камата и обв.по фин.наем		
Европска банка за обнова и развој (ЕБОР)		
- 6,000,000 ЕУР со варијабилна к.ст.	261,355	230,554
Про Кредит Банка, Скопје	40,138	
Вкупно долготочни позајмици	301,493	230,554
Намалено за: тековна доспелост	(50,661)	(70,191)
Долгорочен дел	250,832	160,363
 Краткорочни позајмици со камата и обв.по фин.наем		
Комерцијална банка во вкупен износ од 30,000 илјади денари	24,100	16,708
Шпанска банка во вкупен износ од 30,000 илјади денари		5,000
Обврски по кредитни картички со варијабилна каматна стапка	134	71
Вкупно краткорочни позајмици	24,234	21,779
Тековна доспелост на долготочни позајмици со камата	50,661	70,191
Краткорочни позајмици и тековно доспев.на долгор.поз,	74,895	91,970
Се вкупно позајмици и фин.наем	325,727	252,333

6. Големи зделки

Во текот на 2017 година од страна на Одборот на директори во согласност со член 456 од Законот за трговските друштва, беше донесена една одлука за одобрување на голема зделка. Одлуката се однесуваше на склучување Анекс бр. 5 кон Договорот за заем склучен помеѓу Друштвото како заемопримач и ЕБОР како заемодавач, со кој анекс се изврши промена на условите на финансирање. Други одлуки во овој дел не беа донесени во 2017 година.

7. Односи со поврзани субјекти

Трансакциите со поврзаните друштва се извршени во согласност со тековните пазарни услови, цени и каматни стапки. Следната табела ги прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба за годината која завршува на 31 декември 2017 година.

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
2017				
Вибро ДОО Прилеп	-	-	-	-
Витаминка ЕГ ЕООД Софија	6,737	16	37,723	2,628
Ведрина 2 ДОО Белград	53,754	-	76,100	-
Викарди ДОО Битола	-	-	-	-

Податоци за поврзаните субјекти:

- „Вибро“ ДООЕЛ Прилеп, основано на 31.08.2005 година, ЕМБС 6035248, со приоритетна дејност 55.10 - хотели и слични објекти за сместување.
- „Ведрина-2“ ДОО Белград, Република Србија, основано на 28.06.2003 година, ЕМБС 17418777, со приоритетна деност 46.31, според НКД во Р.Србија, трговија на големо со шеќер, чоколади и слатки.
- „Витаминка БГ“ ЕООД, Софија, Република Бугарија, ЕМБС 202127272, со приоритетна дејност купопродажба на стоки и услуги, според НКД на Р.Бугарија.
- „Викарди“ ДООЕЛ, с.Кременица, Битола, основано на 08.01.1993 година, ЕМБС 4561244, со приоритетна дејност 06.02 - вадење на природен гас.
- П.И.,„Витаминка“ А.Д. Прилеп се појавува и како еден од основачите на „Пакомак“ ДОО Скопје, со удел во висина од 1/11 од основачкиот влог на друштвото.
- Во 2017 година, со одлука на Одборот на директори бр. 1/6/2017-О.Д. (арх.бр. 02-1626/2 од 15.09.2017 година) беше дадено одобрение за основање нов деловен субјект од страна на „Вибро“ ДООЕЛ Прилеп. Во таа насока, на ден 02.10.2017 година беше основано и Друштвото за превоз, трговија и услуги „В-РОУТЕ“ увоз-извоз ДООЕЛ Прилеп, чија основна дејност ќе биде 49.41 од НКД - Товарен патен транспорт.

8. Акционерски капитал

На 31 декември 2017 и 2016 година регистрираниот акционерски капитал на Друштвото изнесува 248,771 илјади МКД. Истиот е поделен на 76,720 запишани и во целост платени обични акции со номинална вредност од 52.78 Евра по акција.

Промените во акционерскиот капитал во текот на 2017 и 2016 година се како што следи:

	<i>Број на акции</i>		<i>Износ (во 000 мкд)</i>			
	Во оптек	Сопствени	Вкупно	Во оптек	Сопствени	Вкупно
01 јануари 2016	76,720	-	76,720	248,771	-	248,771
Зголемување на номинал.вредност	(210)	210		(681)	681	
31 декември 2016	76,510	210	76,720	248,090	681	248,771
01 јануари 2017	76,510	210	76,720	248,090	681	248,771
Откуп на сопствени акции	(755)	755	-	(2,451)	2,451	-
31 декември 2017	75,755	965	76,720	245,639	3,132	248,771

Резерви

	Резалор. резерви	Задолжителни резерви	Резерви за сопственици	Вкупно
01 јануари 2016	2,803	166,979	6,151	175,933
Распред.на акумулирани добивки	-	40,056		40,056
Откуп на сопствени акции	-	-	(1,100)	(1,100)
Ефект од вред.на вложув. (Бел.9)	3,312	-	-	3,312
31 дек.2016 / 01 јануари 2017	6,115	207,035	5,051	218,201
Распред.на акумулирани добивки	-	18,084		18,084
Откуп на сопствени акции	-	-	(4,419)	(4,419)
Ефект од вред.на вложув. (Бел.9)	(622)	-	-	(622)
31 декември 2017	5,493	225,119	632	231,244

На 31.12.2017 год. друштвото имаше стекнато вкупно 965 сопствени акции во согласност со Одлука на Собранието на акционери бр. 02-1015/12 од 15.06.2017 год. Сите акции се стекнати согласно член 333 од Законот за трговските друштва и не беше евидентирано никакво отстапување од законските рамки.

9. Надоместоци на раководството

На неизвршните членови на органот на управување на Друштвото во 2017 година вкупно се исплатени 7.726 илјади денари.

10. Финансиски извештаи и финансиски показатели

Во продолжение се презентира билансот на состојбата и успехот за 2017 година:

	31 декември 2017 000 МКД	31 декември 2016 000 МКД
Средства		
Нетековни средства		
Недвижности, постројки и опрема	780,742	723,763
Нематеријални средства	234	577
Вложувања во подружници	109,716	55,664
Финансиски средства расположливи за продажба	17,047	16,036
Финансиски побарувања	-	17,413
	907,739	813,453
Тековни средства		
Залихи	221,391	250,779
Побарувања од купувачи и останати побарувања	326,675	341,782
Побарувања за данок од добивка	773	5,679
Парични средства и еквиваленти	57,511	16,965
	606,350	615,205
Вкупно средства	1,514,089	1,428,658
Капитал и обврски		
Капитал		
Акционерски капитал	245,639	248,090
Резерви	231,244	218,201
Акумулирани добивки	443,751	428,973
	920,634	895,264
Обврски		
Нетековни обврски		
Позајмици	250,832	160,363
	250,832	160,363
Тековни обврски		
Позајмици	74,895	91,970
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	267,728	280,433
Обврска за данок на добивка	-	628

	342,623	373,031
Вкупно обврски	593,455	533,394
Вкупно капитал и обврски	1,514,089	1,428,658

	Година што завршува на 31 декември 2017 000 МКД	31 декември 2016 000 МКД
Приходи од продажба	1,559,325	1,559,076
Останати деловни приходи	43,727	42,353
Набавна вредност на продадени стоки	(11,708)	(14,279)
Материјали, енергија и резервни делови	(989,752)	(1,017,380)
Трошоци за користи на вработените	(255,746)	(253,429)
Амортизација и депрецијација	(74,188)	(114,957)
Останати деловни трошоци	(198,463)	(201,806)
Промени на залихите на готови производи	(24,092)	30,335
Добавка од оперативно работење	49,103	29,913
Финансиски приходи	5,865	1,662
Финансиски расходи	(16,572)	(11,295)
Финансиски (расходи), нето	(10,707)	(9,633)
Добавка пред оданочување	38,396	20,280
Данок на добавка	(5,534)	(2,196)
Нето добавка за годината	32,862	18,084

Останата сеопфатна добавка за годината:

Промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба	(622)	3,312
Вкупна сеопфатна добавка за годината	32,240	21,396

Заработка по акција

- Основна и разводната (Денари по акција)	432	236
---	-----	-----

• *Финансиски показатели:*

- Оперативна профитна маржа пред амортизација – ЕБИТ ДА:

- Во 2017 год. ЕБИТ ДА изнесува 7,05%.

- Оперативна профитна маржа по амортизација – ЕБИТ:

- Во 2017 год. ЕБИТ изнесува 2,78%.

- Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- а. Показател на задолженост, помалку од 0.6
- б. Показател на тековен коефициент, повисоко од 1.2
- в. Добавка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата повисоко од 3.0
- д. Показател на покриеност на долг, повисок од 1.4

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

	2017	2016
а. Показател на задолженост*	0.25	0.22
б. Показател на тековен кофициент	1.62	2.18
ц. Добивка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата	3.80	3.18
д. Показател на покриеност на долг	1.82	1.43

11. Трудова статистика

Трудовата статистика на П.И.„Витаминка“ АД - Прилеп ги интегрира различните аспекти поврзани со менаџментот на човечките ресурси, следење на бројот на вработени, половата, образовната структура, просечната старост на работниците во организацијата и сл.

Просечниот број на вработени во 2017 година во П.И.„Витаминка“ АД Прилеп на месечно ниво изнесуваше 600 лица.

На 31.12.2017 година во „Витаминка“ работеле вкупно 607 работници, од кои 43,82% или 266 се мажи, а 56,18% или 341 се жени. На 31.12.2017 година бројот на работници се намалил за 6,8% во однос на 31.12.2016 година. Пиковите или падовите во производство и продажбата го детерминираат и бројот на вработени.

Од вкупниот број на вработени во друштвото, на 31.12.2017 година - 73,3% биле вработени на неопределено време или вкупно 445 работници, а преостанатите 26,7% или 162 работници се вработени на определено време.

Просечната старост на вработените во друштвото на крајот на 2017 година била 42,97 години, од кои 42,49 години просечна старост на мажи и 43,45 години просечна старост на жени. Овој просек се бележи и во претходните неколку години.

Од вкупниот број на работници на 31.12.2017 година, 85 лица биле нововработени или повторно работени согласно потребите на процесот на работа, селектирајќи ги работниците од редот на оние кои постигнале најдобри резултати во дотогашното работење. Ваквиот број на нововработени или повторно вработени лица се оправдува со зголемувањето на деловната активност и потребата од вработување на образовани нови млади кадри со кои ќе се зголеми кадровскиот потенцијал на Друштвото, а секако и со потребата да бидат пронајдени и ангажирани најспособните лица. Вработувањето посебно на млади лица е влог во иднината на Друштвото. Заради производствената дејност на друштвото, најголемиот број од нововработените лица или 63 биле распоредени во производството, додека 14 лица во делот на набавки и логистика (магацински служби).

Во „Витаминка“ се преземаат сите законски активности во областа на безбедноста и здравјето при работа.

Од аспект на образовна структура во друштвото, со 54,53% од вкупниот број вработени доминираат работниците со завршено средно четиригодишно образование, додека високи 21,9% од вкупниот број вработени во друштвото се со завршено високо, високо образование и постдипломски и докторски студии. Во овој дел, организацијата во континуитет спроведува обуки за вработените, а согласно Планот за обуки кој се изработува за секоја деловна година.

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

	2017	2016
а. Показател на задолженост	0.25	0.22
б. Показател на тековен коефициент	1.62	2.18
ц. Добивка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата	3.80	3.18
д. Показател на покриеност на долг	1.82	1.43

11. Трудова статистика

Трудовата статистика на П.И.„Витаминка“ АД - Прилеп ги интегрира различните аспекти поврзани со менаџментот на човечките ресурси, следење на бројот на вработени, половата, образовната структура, просечната старост на работниците во организацијата и сл.

Просечниот број на вработени во 2017 година во П.И.„Витаминка“ АД Прилеп на месечно ниво изнесуваше 600 лица.

На 31.12.2017 година во „Витаминка“ работеле вкупно 607 работници, од кои 43,82% или 266 се мажи, а 56,18% или 341 се жени. На 31.12.2017 година бројот на работници се намалил за 6,8% во однос на 31.12.2016 година. Пиковите или падовите во производство и продажбата го детерминираат и бројот на вработени.

Од вкупниот број на вработени во друштвото, на 31.12.2017 година - 73,3% биле вработени на неопределено време или вкупно 445 работници, а преостанатите 26,7% или 162 работници се вработени на определено време.

Просечната старост на вработените во друштвото на крајот на 2017 година била 42,97 години, од кои 42,49 години просечна старост на мажи и 43,45 години просечна старост на жени. Овој просек се бележи и во претходните неколку години.

Од вкупниот број на работници на 31.12.2017 година, 85 лица биле нововработени или повторно работени согласно потребите на процесот на работа, селектирајќи ги работниците од редот на оние кои постигнале најдобри резултати во дотогашното работење. Ваквиот број на нововработени или повторно вработени лица се оправдува со зголемувањето на деловната активност и потребата од вработување на образовани нови млади кадри со кои ќе се зголеми кадровскиот потенцијал на Друштвото, а секако и со потребата да бидат пронајдени и ангажирани најспособните лица. Вработувањето посебно на млади лица е влог во иднината на Друштвото. Заради производствената дејност на друштвото, најголемиот број од нововработените лица или 63 биле распоредени во производството, додека 14 лица во делот на набавки и логистика (магацински служби).

Во „Витаминка“ се преземаат сите законски активности во областа на безбедноста и здравјето при работа.

Од аспект на образовна структура во друштвото, со 54,53% од вкупниот број на вработени доминираат работниците со завршено средно четиригодишно образование, додека високи 21,9% од вкупниот број на вработени во друштвото се со завршено вишо, високо образование и постдипломски и докторски студии. Во овој дел, организацијата во континуитет спроведува обуки за вработените, а согласно Планот за обуки кој се изработка за секоја деловна година.

12. Корпоративно управување

На врвот на организационата структура се наоѓа Собранието на акционери кое го претставуваат вкупно 242 акционери со право на глас (состојба на 31.12.2017 год.). Во текот на 2017 година, на ден 15.06.2017 година беше одржано Годишното Собрание на акционери, чија организација и спроведување на донесените одлуки поминаа во најдобар ред.

Организираниот едностепен систем на управување (преминот од двостепен на едностепен систем) кој се случи на Годишното Собрание на акционери на 09.06.2014 година, во 2017 година функционираше без никакви проблеми и крајно посветено. Имено, во текот на целата 2017 година беа одржани вкупно 13 /тринаесет/ седници на Одборот на директори, на кои беа донесени и спроведени вкупно 47 одлуки и повеќе други акти. Бројот на одржани седници на Одборот на директори на П.И.„Витаминка“ А.Д. Прилеп и воопшто активноста на Одборот на директори во 2017 година е во согласност со членот 373-а од Законот за трговските друштва.

Одборот на директори брои вкупно 5/пет/ члена и тоа: Симон Наумоски - Претседател (неизвршен член), Сашо Наумоски - Генерален извршен директор (извршен член), Благоја Ѓорѓијовски - Неизвршен член, Ѓорѓи Манчески - Независен неизвршен член и Сашко Самарџиоски - Независен неизвршен член. Членовите на Одборот на директори имаат мандат од 4/четири/ години сметано од 09.06.2014 година и заклучно до 09.06.2018 година, со право на повторен избор.

Во П.И.„Витаминка“ а.д. Прилеп во 2017 година функционираа вкупно осум сектори. Притоа, во согласност со "Adižes" методологијата беше извршена промена на организационата структура, а вклучително и на називите на одредени сектори.

Во друштвото се определени три нивоа на менаџмент и тоа: ниско, средно и високо ниво на менаџмент, со прецизно определени права и одговорности во работењето.

Процесот на донесување одлуки во друштвото е крајно транспарентен и истиот го сочинуваат следните активности: идентификување на проблем, анализирање на проблем, развивање на алтернативни решенија, избор на најдобрата солуција, претворање на одлуката во акција и следење на преземените активности.

Во делот на корпоративната општествена одговорност, П.И.„Витаминка“ АД Прилеп во 2015 година ја доби Националната награда за најдобри општествено одговорни практики во делот - однос кон вработени во 2014 година, со проектор „ДНК на компанијата“. Во таа насока продолжуваме да работиме посветено, задволувајќи ги највисоките барања во сите аспекти во областа на ООП. Во изминатата 2017 година беа спроведени повеќе активности поврзани со развојот на човечките ресурси и во таа насока беа формирани HRA (HR администрација) и HRD (развој на човечки ресурси). Во текот на 2017 година продолжи практиката на стипендирање студенти од Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Првите 4 (четири) дипломирани стипендисти од Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, во 2017 година добија вработување во П.И.„Витаминка“.

13. Осврт кон состојбите во Друштвото, од Претседателот на О.Д.

„Витаминка“ како најголема прехранбена индустрија, или една од двете најголеми, во Република Македонија ја заврши 2017-та година со резултати кои можат во целина да се дефинираат како скромно задоволителни. Не ги оствари планираните очекувања кои уште во стартот не беа баш реално испланирани погледнато од аспект на настаните кои дел од

нив ги очекувавме, знаевме дека ќе нè пратат во 2017-та, но генерално можеме да видеме до некаде задоволни од постигнатото во таа година. Ако работењето во IV-тиот квартал на таа година не беше задоволителен, посебно на полето на пласманот на домашниот пазар, тогаш ќе имавме состојба на остварен ефект од работењето во фабриката на граница на рентабилитет.

Во 2017 год. друштвото оствари вкупен приход во висина од 1.745.010 илјади денари, кој во споредба со остварениот во 2016 год. бележеше раст од 1%. Во структурата на вкупните приходи најголемо учество имаат приходите остварени од продажба на производи и услуги од основна дејност, кои во споредба со остварените во 2016 год. бележеа пораст од 1%. Остварените вкупни расходи во 2017 год. изнесуваат 1.682.076 илјади денари и во споредба со 2016 год. бележат пад од 3%. Падот на вкупните расходи е во корелација со работењето во 2017 год. и во основа се должи на падот на цените на одредени сировини. Во текот на 2017 год. имаше негативни промени и во однос на залихите на почетокот и крајот на деловната година, во износ од 24.537 илјади денари. Друштвото оствари бруто добивка од 38.397 илјади денари односно нето добивка од 32.862 илјади денари или во износ од 534.360 ЕУР.

Во 2017 год. и почетокот на оваа 2018 год., беше продолжен трендот на инвестирање кој во 2017 година изнесува 2.097 илјади ЕУР. Инвестициите се однесуваат на купување најmodерни машини и цели производни линии заради зголемување на производствениот капацитет и подобрување на квалитетот на производите на „Витаминка“. Оваа висина на средства беше обезбедена и од земени кредити и со користење на средствата издвоени за амортизација во фабриката во таа година.

Се обезбеди комплетно нова линија за производството на нашиот познат бренд на пазарот „Чоко Стоби Флипс“ од кој 90% од производството се пласираат на странските пазари. Со оваа ново-набавена линија капацитетот на тоа производство се зголеми за повеќе од два пати, со голем раст на продуктивноста во работењето, заштеди во производството од секој аспект, видно подобрување на квалитетот на готовите производи и, што е најважно, со огромни можности за ширење на асортиманот на ваквиот тип на производи во неограничен број. Во текот на 2017 година беа потрошени финансиски средства и за набавка на нова современа линија за производство на кремови. Исто така беа извршени вложувања на финансиски средства во: пакувачкиот дел од погонот за производство на чоколада, подобрување на производствената линија за кечап и линија за производство на бонбони компримати, а беа исплатени и аванси за изградба на модерен дистрибутивен центар на готови производи - стационарен во Подружница Фабрика-2 во Прилеп и тоа исклучиво обезбедени преку кредит добиен од ЕБРД - Лондон. Во 2017 година беа направени инвестиции за обновување на возниот парк и друга потребна опрема.

„Витаминка“ на крајот на 2017 год. го зголеми својот имот за сса 6%.

Во 2017 год. „Витаминка“ ги разреши скоро сите присутни тешкотии во тековното работење во нејзината фирмa „Ведрина-2“, во Белград, Р.Србија и ова друштво во оваа 2017 година отпочна да работи со зголемен волумен на нејзината продажба, но за жал на крајот на истата година поново покажа загуба.

Во врска со работењето на „Викарди“ ДООЕЛ с.Кременица, на ден 09.08.2017 година беше донесена Одлука на Одборот на директори бр. 1/5/2017-О.Д. (арх.бр. 02-1525/2 од 29.08.2017 година, со која се одобри и реализира продажбата на опремата. Со оваа одлука се олесни работењето на матичното друштво од аспект на обезбедување средства за тековно финансирање на поврзаното друштво.

Тешкотите со огромната конкуренција на светските пазари каде „Витаминка“ пласира сса 47% од своето производство не дозволува, паралелно со растот на цените на основните репроматеријали кои ги користеше во тековното производство, со еднаков процент да ги зголеми своите продажни цени за пазарите во странство.

И со пласманот на своите производи на домашниот пазар не беа остварени очекуваните и планирани резултати. Настаните од политичка природа во државава и во Европа, одливот на голем дел млади стручни лица - граѓани на Република Македонија за работа во странски земји и сл., доведоа до состојба приметно да се намали бројот на населението во Македонија што секако дека се одрази на продажбата на нашите производи на домашниот пазар. Во изминатите години, па еве и во оваа, „Витаминка“, но и другите слични по профил компании, а кои се од Македонија, немаат домашен пазар. И тој домашен пазар веќе не е таков и како таков е препуштен во целост на производителите на кондиторски производи базирани на брашно, какао, шеќер, млеко, масло и масти и сл. со потекло од Србија. По глава на жител српските производители на вакви исти производи пласираат 10-15 пати повеќе (по глава на жител во Р.М.) отколку ние фабриките од Македонија, со исти и сличен производен програм, како и оние со потекло од Србија (по глава на жител во Србија). Ете колку се штитат и „поддржуваат“ домашните производни компании од странските компании, посебно оние од Србија, кои мудро од страна на нивните владини институции максимално се заштитени од нашето присуство на тој пазар.

28.02.2018 год.

П.И.„Витаминка“ АД Прилеп
Претседател на О.Д.

Диплинг Симон Наумоски

Grant Thornton

www.grant-thornton.com.mk